

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3309/2541

พนักงานอัยการ จังหวัด ฉะเชิงเทรา โจทก์ นาย วัน ชัย จินดาวนิชหรือจินดาวณิช กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 148, ป.อ. มาตรา 149, ป.อ. มาตรา 157, ป.อ. มาตรา 145, ป.อ. มาตรา 33, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 86, ป.อ. มาตรา 91

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีเกิดเหตุจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานร่วมกันใช้จำเลยที่ 1 ซึ่งมีใช้เจ้าพนักงานตำรวจให้แสดงตนเป็นเจ้าพนักงานตำรวจ เพื่อเป็นเครื่องมือให้ไปเรียกเก็บเงินจากบรรดาคนขับรถยนต์บรรทุกที่แล่นผ่านไปมาไม่เลือกว่าคนขับรถยนต์นั้นจะได้กระทำความผิดต่อกฎหมายหรือไม่ โดยจำเลยที่ 1 เข้าไปพูดกับคนขับรถว่า "ตามธรรมเนียม" คนขับรถยนต์นั้นแม้มิได้ กระทำความผิดก็ต้องจำใจจ่ายเงินให้จำเลยที่ 1 ด้วยความเกรงกลัวต่ออำนาจในการเป็นเจ้าพนักงานตำรวจ การกระทำของ จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ดังกล่าวเป็นการร่วมกันใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบข่มขืนใจเพื่อให้คนขับรถยนต์บรรทุกมอบเงินให้แก่จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นพวกของจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148 แล้วและหากรถยนต์บรรทุกคันใดมีการกระทำที่เป็นความผิดต่อกฎหมายถ้าจำเลยที่ 1 เรียกเอาเงินจากคนขับรถได้แล้ว จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ก็จะไม่ทำการจับกุมการกระทำของจำเลยที่ 2 ถึง ที่ 4 ดังกล่าวย่อมเป็นการร่วมกันเรียกและรับเงินจากคนขับรถยนต์บรรทุกสำหรับตนเองโดยมิชอบเพื่อไม่กระทำการในตำแหน่งคือไม่จับกุมตามหน้าที่อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 149 แต่คดีเกิดเหตุมีการเรียกเก็บเงินหลายครั้งหลายหนจากบรรดาคนขับรถหลาย ๆ คนดังนี้ เมื่อโจทก์รวมการกระทำเหล่านี้ไว้ในฟ้องข้อเดียวกันโดยถือเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบท คือผิดทั้งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148 และ 149 จึงต้องบังคับให้เป็นไปตามคำขอของโจทก์ ซึ่งแต่ละบทมาตรามีโทษเท่ากัน และเมื่อผิดตามบทเฉพาะเช่นนี้แล้วก็ไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 อันเป็นบททั่วไปอีก

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2534 เวลากลางคืนหลังเที่ยง ถึงวันที่ 2 กันยายน 2534 เวลากลางคืนก่อนเที่ยง จำเลยทั้งสี่กระทำความผิดและร่วมกันกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบทหลายกรรม คือ ก. จำเลยที่ 1 แสดงตนเป็นเจ้าพนักงานตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 3 และกระทำการเป็นเจ้าพนักงานตำรวจทางหลวงโดยจำเลยที่ 1 ไปยืนอยู่บริเวณสามแยกท่าพระ ตำบลบางพระอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ใช้ไฟฉายส่องเรียกตรวจรถยนต์บรรทุกที่แล่นผ่านและรถยนต์บรรทุกสิบล้อหมายเลขทะเบียน 81-6084 นครราชสีมา ที่นายสุนทร ลายหม้อเป็นผู้ขับแล่นผ่าน แล้วแสดงตนต่อผู้ขับรถยนต์ว่า จำเลยที่ 1 เป็นตำรวจทางหลวงมีอำนาจจับกุมผู้ขับรถยนต์บรรทุกที่กระทำความผิดกฎหมายและเรียกเก็บเงินจากรถยนต์บรรทุกดังกล่าว โดยจำเลยที่ 1 มิได้เป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจกระทำการนั้น ข. จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 เป็นเจ้าพนักงานตำรวจประจำสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 3 ตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกงจังหวัดฉะเชิงเทรา มีอำนาจหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิดต่อกฎหมายอาญาบนทางหลวงในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ตามวันเวลาดังกล่าวจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ได้รับคำสั่งให้เป็นผู้ประจำรถวิทยุตรวจการณ์ หมายเลข 3113

ปฏิบัติการในทางหลวงหมายเลข 304, 314 และ 315 ออกจับกุมรถยนต์บรรทุกที่กระทำความผิดบนทางหลวงแผ่นดินในเขตรับผิดชอบ จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ร่วมกันปฏิบัติและละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีขอบและโดยทุจริตโดยจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ปฏิบัติหน้าที่อยู่บริเวณสามแยกบางพระได้ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบร่วมกันจงใจและให้ค่าจ้างจำเลยที่ 1 ออกไปยื่นตรวจจับเรียกเก็บเงินจากรถยนต์บรรทุกที่แล่นผ่าน เมื่อผู้ขับรถยนต์บรรทุกคันใดจ่ายเงินให้จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ก็จะไม่ทำการจับกุม อันเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจเพื่อให้บุคคลอื่นมอบให้ซึ่งทรัพย์สินแก่จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 จำเลยที่ 1 เรียกเก็บเงินจากผู้ขับรถยนต์บรรทุกที่แล่นผ่านหลายคันรวมเป็นเงิน 4,150 บาท และเรียกเก็บเงินจากนายสุนทร ลายหม้อผู้ขับรถยนต์บรรทุกสิบล้อหมายเลขทะเบียน 81-6084 นครราชสีมา เป็นเงิน 20 บาท เพื่อจะไม่จับกุม นายสุนทรมอบธนบัตรฉบับละ 10 บาท จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจได้ทำคำหนิไว้ให้จำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 1 ได้นำเงินดังกล่าวไปมอบให้จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการกรมตำรวจและนายสุนทรค. ขณะจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 กระทำความผิดตามฟ้องข้อ ข. จำเลยที่ 1 ช่วยเหลือให้ความสะดวกในการกระทำความผิดของจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 โดยจำเลยที่ 1 ออกไปเรียกเก็บและรวบรวมเงินจากผู้ขับรถยนต์บรรทุกแต่ละคันที่แล่นผ่านให้แก่จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 เจ้าพนักงานจับจำเลยที่ 1 ได้พร้อมธนบัตรรวมเป็นเงิน 4,150 บาท และธนบัตรฉบับละ 10 บาท จำนวน 2 ฉบับ ที่นายสุนทรมอบให้จำเลยอันเป็นเงินที่จำเลยได้มาจากการกระทำความผิดตามฟ้องข้อ ข. และยึดได้ไฟฉาย 1 กระบอก ที่จำเลยที่ 1 ใช้เป็นเครื่องมือส่องเรียกให้รถยนต์บรรทุกจ่ายเงินและกระตักน้ำ 1 ใบที่ใช้เป็นที่ใส่เงินที่เรียกเก็บจากรถยนต์บรรทุกอันเป็นทรัพย์สินที่จำเลยได้ใช้ในการกระทำความผิดเป็นของกลาง ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 145, 148, 149, 157, 33, 83, 86, 91 วรรคกลาง ยกเว้นเงิน 20 บาท ที่นายสุนทรมอบให้จำเลยให้คืนเจ้าของจำเลยทั้งสี่ให้การปฏิเสธก่อนสืบพยานโจทก์ จำเลยที่ 1 หลบหนี ศาลชั้นต้นสั่งจำคุกจำเลยที่ 1 ออกจากคดี ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148, 149, 157, 83 เป็นการกระทำความผิดเดียวผิดกฎหมายหลายบท ลงโทษตามบทเฉพาะมาตรา 148 จำคุกคนละ 5 ปีของกลางรับ ยกเว้นเงิน 20 บาท ที่นายสุนทร ลายหม้อมอบให้จำเลยให้คืนเจ้าของจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นโจทก์ฎีกาปัญหาตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 กระทำความผิดตามที่โจทก์ฟ้องหรือไม่ ศาลฎีกาวินิจฉัยพยานหลักฐานโจทก์และจำเลยแล้วพฤติการณ์แห่งคดีรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่า จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานร่วมกันใช้จำเลยที่ 1 เป็นเครื่องมือเรียกเก็บเงินจากบรรดาคนขับรถยนต์บรรทุกที่แล่นผ่านไปมา ไม่เลือกว่าจะได้กระทำความผิดต่อกฎหมายหรือไม่ ดังที่ได้ความว่าเพียงแต่จำเลยที่ 1 เข้าไปพูดว่า "ตามธรรมเนียม" เพียงเท่านั้น คนขับรถก็ต้องจ่ายเงินให้จำเลยที่ 1 เชื่อว่าเป็นไปด้วยความเกรงกลัวต่ออำนาจในการเป็นเจ้าพนักงานตำรวจของจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 แม้มิได้กระทำความผิดก็จำใจต้องยอมให้ฟังได้ว่าจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ร่วมกันใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบข่มขืนใจเพื่อให้คนขับรถยนต์บรรทุกมอบเงินให้แก่จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นพวกของจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148 แต่หากรถยนต์บรรทุกคันใดมีการกระทำที่เป็นความผิดต่อกฎหมาย ถ้าจำเลยที่ 1 เรียกเอาเงินจากคนขับรถได้แล้ว จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ก็จะไม่ทำการจับกุม กรณีนี้ฟังได้ว่าจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ร่วมกันเรียกและรับเงินจากคนขับรถยนต์บรรทุกสำหรับตนเองโดยมิชอบเพื่อไม่กระทำการในตำแหน่งคือ ไม่จับกุมตามหน้าที่ อันเป็นความผิดตาม

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 เงินของกลางที่ยึดได้มีจำนวนมากถึง 4,150 บาทแสดงว่ามีการเรียกเก็บเงินหลายครั้งหลายหนจากบรรดาคนขับรถหลาย ๆ คนในคืนเดียวกันโจทก์รวมการกระทำเหล่านี้ไว้ในฟ้องข้อ ข. โดยถือเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบทคือผิดทั้งมาตรา 148 และ 149 จึงต้องบังคับให้เป็นไปตามคำขอของโจทก์ ซึ่งแต่ละบทมาตรามีโทษเท่ากัน และเมื่อผิดตามบทเฉพาะเช่นนี้แล้วก็ไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 อันเป็นบททั่วไปอีกพิพากษากลับว่า จำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 148 และ 149 ถือตามคำฟ้องของโจทก์ว่าเป็นการกระทำความผิดเดียวผิดกฎหมายหลายบท แต่ละบทมีโทษเท่ากัน ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 จำคุกจำเลยคนละ 5 ปี ของกลางริบ เว้นแต่เงินของกลางจำนวน 20 บาท ให้คืนแก่เจ้าของคำขออื่นให้ยก

องค์คณะ

อรุณ น้าประเสริฐ · จริฎ หัตถกรรม · อรรถนิติ ดิษฐอำนาจ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3309/2541>